

Conceptul
Programului național de implementare a Rezoluției 1325 a Consiliului de Securitate al ONU
privind femeile, pacea și securitatea pentru anii 2023-2027

Prezentul Concept este elaborat de către Ministerul Afacerilor Interne în conformitate cu prevederile pct. 34 subpct. 3) din Regulamentul cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 386/2020.

Structura și informația despre noul document de politici publice propus	
1. Denumirea documentului	Programul național de implementare a Rezoluției 1325 a Consiliului de Securitate al ONU privind femeile, pacea și securitatea pentru anii 2023-2027.
2. Tipul documentului de politici publice care se propune a fi elaborat	<p>Documentul de politici publice propus spre elaborare constituie un Program, care va fi implementat printr-un plan de acțiuni.</p> <p>Programul urmează a fi elaborat în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 386/2020 cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice.</p> <p>În conformitate cu art. 24 alin. (5) al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, documentul de politici publice urmează să fie aprobat prin hotărâre de Parlament.</p>
3. Problema care urmează a fi abordată	<p>În anul 2020, urmare crizei sanitare Covid-19, care a afectat sănătatea și activitatea economică la nivel mondial și implicit și pe cea națională, au fost atestate evoluții cu implicații la adresa ordinii de drept, securității și siguranței cetățenilor, atât pe fundalul conflictului transnistrean nesoluționat, cât și pe fundalul măsurilor de securitate adoptate în cadrul situațiilor de urgență, situațiilor de urgență în sănătate publică, precum și cele ce vizează contextul regional și internațional de securitate, din perspectiva afluxului de persoane admise în scop umanitar din Ucraina. Consecvent, persoane admise în scop umanitar urmând să fie subînțelese atât persoanele care au solicitat azil, cât și persoanele cu ședere legală sau prelungită, străini, alte persoane care provin din zonele de conflict și necesită asistență umanitară.</p> <p>Aproximativ 4% din populația Republicii Moldova a crescut pe fundalul afluxului de persoane admise în scop umanitar, iar cea mai mare parte o constituie femei, fete, familii cu copii, persoane în etate sau cu dizabilități și boli severe. Indicatorii statistici ai organizațiilor internaționale de profil, indică că peste 60% din numărul total al persoanelor admise în scop umanitar din Ucraina sunt femei, iar 51% - sunt copii, care au nevoie de protecție, acomodare, acțiuni de prevenire și combatere a violenței bazate pe gen, acțiuni de logistică și alimentație, acces la educație, transport, asistență medicală, psihologică, juridică, alocații financiare, iar în perioadă imediat următoare – încadrare în câmpul muncii, inclusiv o coeziune socială și economică efectivă. Aceste persoane au fost cazate fie în centre de acomodare instituționalizate, fie individual în familii sau acomodare</p>

	<p>privată. Altele au declarat intenția de părăsire a Republicii Moldova sau revenire voluntară în statul de origine.</p> <p>Programul național se raportează la două direcții principale: a) reprezentarea calitativă a femeilor în sectorul de securitate și apărare, inclusiv în procesul de negociere a conflictelor, și b) asigurarea unui sector de securitate și apărare incluziv și eficient, ambele atât pe plan intern cât și internațional.</p> <p>Programul este bazat pe cei 4 piloni ai Rezoluției 1325, care transpun 6 arii de intervenție: creșterea nivelului de participare și reprezentare a femeilor în sectorul de securitate și apărare; prevenirea inechităților, violenței și hărțuirii în sectorul de securitate și apărare prin reducerea riscurilor și eliminarea consecințelor asociate discriminării; protecția prin intermediul buneii guvernări și capacități dezvoltate; reabilitarea persoanelor afectate prin măsuri eficiente, sustenabile și inteligente; sprijin umanitar pentru femeile și fetele care provin din zonele de conflict și post conflict; comunicare și raportare.</p>
<p>4. Scopul elaborării documentului de politici publice</p>	<p>Programul urmărește consolidarea coeziunii dintre actorii implicați în sectorul de securitate și apărare pentru reducerea stereotipurilor și barierele în domeniu, o reprezentare mai bună a femeilor în toate domeniile sectoriale ale securității și apărării, creșterea eficienței mecanismelor de prevenire, raportare și investigare a cazurilor de violență, creșterea ponderii participării femeilor în misiuni internaționale de menținere a păcii, îmbunătățirea cadrului normativ, instituțional și operațional, instruirea specialiștilor în domeniu, facilitarea participării în condiții egale a femeilor și bărbaților la toate etapele de soluționare a conflictelor, o performanță egală dintre nivelul central și local în materia perspectivei de gen și sensibilității la egalitatea de gen, o comunicare eficace cu mediul asociativ și societatea civilă, actorii interesați în domeniu, prin urmare consolidarea păcii la nivel național, regional și internațional și o mai bună capacitate pentru răspunsul oferit în scop umanitar. Femeile, fetele și femeile cu copii, care provin din conflicte sau/și sunt afectate de conflicte și sunt persoane admise în scop umanitar, necesită o abordare specială în contextul unei securități fragile, în imediata vecinătate.</p> <p>Noul document de politici este ancorat într-o nouă abordare holistică de consolidare a coeziunii dintre actorii implicați în sectorul de securitate și apărare pentru reducerea stereotipurilor și barierele în domeniu, o reprezentare mai bună a femeilor în toate domeniile sectoriale ale securității și apărării, creșterea eficienței mecanismelor de prevenire, raportare și investigare a cazurilor de violență, creșterea ponderii participării femeilor în misiuni internaționale de menținere a păcii, îmbunătățirea cadrului normativ, instituțional și operațional, instruirea specialiștilor în domeniu, facilitarea participării în condiții egale a femeilor și bărbaților la toate etapele de soluționare a conflictelor, o performanță egală dintre nivelul central și local în materia perspectivei de gen și sensibilității la egalitatea de gen, o comunicare eficace cu mediul asociativ și societatea civilă, actorii interesați în domeniu.</p>

	<p>Prin intermediul celor 4 piloni ai Rezoluției CS ONU 1325 vor crește eforturile de consolidare a păcii la nivel național, regional și internațional și o mai bună capacitate pentru răspunsul oferit în scop umanitar.</p> <p>Conceptul vine să valorifice experiența din documentele de politici anterioare în acest domeniu, dar, în egală măsură, să soluționeze probleme reale din varii sectoare ale vieții sociale printr-o abordare integrată și pragmatică, asigurând incluziune socială, echitate și sustenabilitate durabilă în domeniul asigurării păcii și securității.</p> <p>Scopul documentului de politici publice este de a de a realiza gradual și în mod avansat integrarea dimensiunii de gen în sectorul de securitate și apărare, cu contribuție atât pe plan național cât și pe plan internațional, acționând prin încurajarea femeilor în limitele sau înafara frontierei de stat de a asigura „educația prin pace și către pace”.</p> <p>Prezentul document vizează de asemenea acțiuni în vederea fortificării sectorului de securitate și apărare, cu implicarea femeilor la orice etapă și orice nivel de luare a deciziilor, accelerând un sistem incluziv, sustenabil și durabil în domeniul securității și apărării.</p>
<p>5. Concordanța cu SND</p>	<p>Programul se va ghida de direcțiile prioritare ale Strategiei Naționale de dezvoltare „Moldova 2030”, care urmărește asigurarea tuturor condițiilor pentru promovarea și menținerea unei societăți pașnice și sigure pornește de la demotivarea comportamentelor deviate, ce conduc la violență în societate, cu un accent major pe prevenirea violenței în familie, violenței sexuale și violenței contra copiilor (inclusiv prin abordarea normelor nediscriminatorii sociale și de gen) și soluționarea problemelor supraviețuitorilor violenței într-o manieră integrată – în context umanitar, dar și în context obișnuit, aplicând abordarea nexus: „ajutor umanitar – ajutor pentru dezvoltare – pace și securitate”.</p> <p><i>Obiectivul general 9. Promovarea unei societăți pașnice și sigure</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Obiectivul specific 9.1. Reducerea violenței în societate în toate manifestările și aspectele sale</i> - <i>Obiectivul specific 9.2. Reducerea vulnerabilității în fața amenințărilor și a riscurilor de orice tip</i> <p>Totodată, Programul va contribui la realizarea țintelor strategice ale Agendei 2030, și anume:</p> <ul style="list-style-type: none"> - reducerea continuă și dinamică a tuturor formelor de violență, în special a violenței în familie și a violenței sexuale (ODD 16.1); - stoparea abuzului, neglijării, exploatării, traficului și a tuturor formelor de violență și de tortură a copiilor (ODD 16.2).
<p>6. Concordanța cu cadrul bugetar pe termen mediu (CBTM)</p>	<p>Conceptul menționează că, Programul este elaborat de către Ministerul Afacerilor Interne, sprijinit de UN Women în Republica Moldova.</p> <p>În procesul elaborării a fost consultată opinia mai multor părți interesate printre care reprezentanți ai sectorului public (autoritățile și instituțiile publice, administrația publică locală) și mediul neguvernamental, astfel încât să fie asigurată respectarea principiului „nimeni să nu fie lăsat în urmă” reflectat în Agenda de Dezvoltare Durabilă 2030. Procesul de</p>

	<p>consultare a fost realizat în perioada 2021-2022, în cadrul mai multor reuniuni dedicate cu părțile interesate. La 30 octombrie 2022, sub egida Ministerului Afacerilor Interne, sprijinit de UN Women în Republica Moldova a avut loc consultarea în format extins a proiectului de document de politici publice, cu participarea autorităților și instituțiilor publice, societății civile, partenerilor interesați.</p> <p>Domeniile principale de intervenție care vor prevedea resurse financiare necesare pentru acoperirea costurilor de implementare a noului document de politici publice urmează să își concentreze eforturile pe promovarea unor politici macroeconomice orientate spre stabilitate și reforme care să favorizeze relansarea și creșterea economică, iar obiectivele principale ale politicii bugetare pentru orizontul de ani 2023-2025 sunt: îmbunătățirea calității serviciilor publice, consolidarea sistemului unitar de salarizare în sectorul bugetar, reforma administrației publice. Bugetul estimativ al Programului constituie 17 mln. lei.</p> <p>Resursele financiare necesare implementării Programului provin, în principal, din bugetul public național, alocate fiecărui minister și fiecărei instituții cu competențe în implementarea Programului, prin intermediul următoarelor programe/subprograme, fără a se limita doar la acestea:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Programul 0228 Ministerul Muncii și Protecției Sociale; 2. Programul 0206 Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene; 3. Programul 0229 Ministerul Sănătății; 4. Programul 0205 – Afaceri Interne; <ul style="list-style-type: none"> - 3501 - Politici și management în domeniul afacerilor interne; - 3502 - Ordine și siguranță publică; - 3503 - Migrație și azil; - 3505 - Servicii de suport în domeniul afacerilor interne; - 3506 - Managementul frontierei; - 37 - Protecție și salvare în situații excepționale 5. Subprogramul 0402 Respectarea drepturilor și libertăților omului; 6. Subprogramul 0403 Protecția împotriva discriminării; 7. Subprogramul 3101 Politici și management în domeniul apărării; 8. Subprogramul 4012 Instruire inițială și continuă în domeniul justiției. 9. Subprogramul 3106 „Forțele Armatei Naționale” <p>Suplimentar, vor fi identificate și surse externe de finanțare acordate de donatori, inclusiv donații și sponsorizări oferite în condițiile legii, pentru realizarea integrală a activităților planificate.</p>
<p>7. Concordanța cu prioritățile guvernamentale și celelalte documente de planificare și de politici publice</p>	<p>Programul are drept scop realizarea angajamentelor expuse în Acordul de Asocierie între Republica Moldova și Uniunea Europeană, care stabilește <i>asigurarea oportunităților egale cu scopul consolidării egalității dintre genuri și asigurării oportunităților egale dintre femei și bărbați, precum și combaterea discriminării din orice fel de motive</i> (Cap. IV „Ocuparea forței de muncă, politica socială și asigurarea oportunităților egale).</p> <p>De asemenea, Programul va asigura realizarea inclusiv a Obiectivului 26.5 din Planului de acțiuni al Guvernului pentru anii 2021-2022, în care se menționează despre reconfirmarea și fortificarea poziției statului de a asigura participarea și implicarea în egală măsură a femeilor și bărbaților în toate eforturile de menținere a păcii și securității, fapt care demonstrează că</p>

	<p>acest domeniu reprezintă unul din prioritățile politicilor de guvernare.</p> <p>Oportunitățile femeilor de participare la procesele de asigurare a păcii și securității rămân a fi încă un deziderat pentru Republica Moldova, acest subiect fiind, de altfel, inclus și Planului Individual de Acțiuni al Parteneriatului Republica Moldova – NATO pentru anii 2022- 2023, (Obiectivul 1.4.6 Promovarea politicilor de gen în cadrul sectorului de securitate și apărare, Acțiunea 3), țara și-a asumat responsabilitatea de a se angaja activ în dialogul politic din cadrul ONU și de a contribui în mod practic la eforturile comune pentru promovarea păcii și securității internaționale. Astfel, angajamentele asumate urmează a fi realizate în cadrul acțiunilor pentru implementarea noului Program național de implementare a Rezoluției 1325 a Consiliului de Securitate al ONU privind femeile, pacea și securitatea pentru anii 2023-2027, precum și asigurării cooperării cu NATO în contextul realizării politicii NATO/EAPC.</p> <p>Nu în ultimul rând, Planul național de acțiuni în domeniul drepturilor omului pentru anii 2018– 2022, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 89/2018, care are drept scop realizarea și promovarea drepturilor omului în Republica Moldova, elaborat în baza recomandărilor făcute Republicii Moldova de către organele de monitorizare ale ONU, Consiliului Europei, OSCE, dar și implementarea Recomandărilor Comitetului ONU pentru eliminarea discriminării împotriva femeii (CEDAW) din 02 martie 2020.</p> <p>Adițional, Programul relaționează în concordanță cu implementarea Strategiei de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022-2030, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 658/2022 și Strategia națională de apărare pentru anii 2018-2022, aprobată prin Hotărârea Parlamentului nr. 134/2018, inclusiv și viitorul document de politici publice, Programul național de accelerare a egalității de gen pentru anii 2023-2027.</p>
<p>8. Perioada planificată pentru elaborarea documentului de politici publice</p>	<p>Ministerul Afacerilor Interne, până la finalul Trimestrului I al anului 2023, va asigura elaborarea și aprobarea Programul național de implementare a Rezoluției 1325 a Consiliului de Securitate al ONU privind femeile, pacea și securitatea pentru anii 2023-2027.</p>
<p>9. Părțile implicate</p>	<p>Procesul implementare al Programului va fi asigurat într-o manieră participativă și cu implicarea:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Cancelaria de Stat; 2. Biroul Politici de Reintegrare; 3. Ministerul Afacerilor Interne; 4. Ministerul Justiției (Administrația Națională a Penitenciarelor); 5. Ministerul Apărării; 6. Ministerul Muncii și Protecției Sociale; 7. Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene; 8. Ministerul Finanțelor (inclusiv Serviciul Vamal); 9. Ministerul Educației și Cercetării; 10. Ministerul Sănătății; 11. Procuratura Generală;

	12. Serviciul de Informații și Securitate;13. Serviciul de Protecție și Pază de Stat;14. Centrul Național Anticorupție;15. Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM);16. Avocatul Poporului;17. Parlamentul (comisiile parlamentare de specialitate);18. Consiliul Suprem de Securitate;19. Institutul Național de Justiție;20. Organizațiile neguvernamentale, mediul asociativ, academic și științific, după caz alți parteneri de dezvoltare.